

# DOMOLJUB



Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 8 K na leto. (Za Nemčijo 10 K, za Ameriko in druge tuje države 12 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 30 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Svaki in dopis se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 41.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1918.

Leto XXXI.

## Mir se bliža — in Jugoslavija.

V zadnjih dneh se vrše dogodki, ki preobrazujejo svet. Naglo gredo mimo nas, da kar podé drug drugega. Zastareli nazori padajo, temelji absolutizma, imperIALIZMA in militarizma se rušijo; demokracija in samoodločba narodov se bližata končni zmagi. Vojska dobiva šele sedaj pravi pomen; strašne žrtve je zahtevala, a prinesla bo zatiranim narodom svobodo in pravico.

Da bomo mogli razumeti trenutni položaj doma in posvetu, se spomnimo najvažnejših dogodkov zadnjih dni. Svetovni položaj se je popolnoma spremenil s polumom Bolgarije. Vsled notranjih zmed in vsled zmagovitega prodiranja entente se je Bolgarija brezpogojno udala sovražnikom, in 29. septembra so v Solunu podpisali premirje. Ententa je ustavila sovražnosti proti Bolgariji. Kralj Ferdinand se je odpovedal prestolu in se pripeljal na Dunaj, njegov naslednik je njegov sin Boris III. 2. oktobra se je pod cesarjevim predsedstvom vršil kronski svet. Naslednji dan se je zvedelo, da je bila Anglija odgovorila na našo mirovno ponudbo in da je kronski svet sprejel naznanjene predloge; temu sklepu se je pridružila tudi Nemčija, kjer so postavili novo vlado, vzeto iz ljudskih zastopnikov državnega zbora, načelnik te vlade je kancler princ Maks Badenski, ki je bil vedno proti vsenemškim kričačem za sporazumni mir. 5. oktobra pa smo dobili poročilo, da so se obrnile Avstro-Ogrska, Nemčija in Turčija na predsednika Združenih držav s predlogom, da se sklene splošno premirje in da se uvedejo mirovna pogajanja. Naša država in njena dva zaveznika izjavljajo, da sklenejo z njim in njegovimi zavezniki takojšnje premirje na kopnem, na morju in v zraku in da začno

neposredno nato pogajanje za mir na podlagi 14 točk poslanice gospoda predsednika Wilsona na kongresu z dne 8. januarja 1918, dalje na podlagi četverih točk, ki jih je vseboval govor Wilsona dne 12. februarja 1918, pri čemer se vpoštevaio tudi izvajanja Wilsona z dne 27. septembra leta 1918. Tako naša in naših zaveznikov mirovna ponudba našim sovražnikom.

Načela, ki jih je v teh treh izjavah postavil Wilson za podlago bodočemu svetovnemu miru, so tudi »Domoljubovim« bralcem splošno znana. O prvi izmed teh treh izjav smo na tem mestu že govorili. Wilson zahteva samoodločbo narodov, za vse narode enake pravice, izvrši naj se splošna razorožitev in ustanovi svetovno mirovno razsodišče. To mirovno razsodišče razsoja o vsakem meddržavnem in mednarodnem prepiru. Da se to omogoči, naj se ustanovi svetovna zveza narodov; za to svetovno organizacijo je določil Wilson sledeča načela:

1. Nestransko odmerjena pravičnost ne sme delati nikakega razločka med onimi, napram kojim želimo biti pravični, in onimi, kojim ne želimo biti pravični. Biti mora pravičnost, pri kateri ne poznamo nikakih protežirancev in nobenih stopenj, temveč le enake pravice za vse udeležene narode.

2. Noben posebni, separaten interes kakega posameznega naroda ali skupine narodov ne more biti podlaga kakršnegakoli dela pogodbe, ako se ne strinja s skupnim interesom vseh.

3. V skupni družini zveze narodov ne more obstojati nikaka vez, nikaka zveza in tudi nobena posebna pogodba ali sporazumljenje.

4. V zvezi ne sme biti nobenih posebnih, samosvojih gospodarskih kombinacij, nobenega gospodarskega bojkota v kakršnikoli obliki ali izključitvi, izvzemši neomejeno oblast, ki bo dana zvezi narodov, da nalaga gospodarske kazni z izključitvijo

s svetovnih trgov, in to le kot sredstvo discipline in kontrole.

5. Vsi mednarodni dogovori in pogodbe vsake vrste se morajo v polnem obsegu naznaniti ostalemu svetu.

Na podlagi teh načel je zagotovljena demokraciji svetovna zmaga. Imperializem in militarizem sta se izkazala kot popolnoma onemogla, prišla sta na mrtvo točko, s katere ne moreta več naprej; uničila sta sama sebe. Svet more rešiti samo demokracija in mir. Milijoni koprne po svobodi in miru, da se spuste zopet v svobodno tekmo dela in truda za pravi napredek in pravo srečo. In v tem času, ko se začenja nova — če Bog da, srečnejša doba človeške zgodovine — se bo odločila tudi usoda našega dragega slovenskega naroda.

Pozdravljen, mir! Pozdravljena ziata svoboda! Pozdravljena, Jugoslavija!

## Prva obletnica dr. Jan. Ev. Kreka.

Pretekli torek, 8. oktobra, je minilo eno leto, odkar je umrl v Št. Janžu na Dolenjskem oče Jugoslavije in slovenski apostol dr. Janez Ev. Krek. Ni ga v Jugoslaviji človeka, ki bi ne poznal njegovega imena in njegovega dela za nas. Umrl je pri delu za Jugoslavijo, vse njegovo življenje je bilo delo za našo svobodo, za našo boljšo prihodnost. Majniška deklaracija je v prvi vrsti njegova zasluga. Ko smo ga v nedoglednih vrstah spremljali na njegovi zadnji poti, smo zaslutili, da bo iz njegove smrti vzkliklo seme slovenske in

jugoslovanske narodne edinosti. In nismo se motili. Ob njegovem grobu smo se zavedli vse svoje revščine in pesreče, začutili pa smo tudi svojo loč, ki nam jo more dati samo narodna edinost. In ob njegovem grobu smo storili sklep, da naredimo konec bratomornemu boju v domači hiši, pa da strnemo vse slovenske in slovsanske stranke v mogočno četo in jo postavimo v boj proti našemu narodnemu sovražniku. Krekova smrt in njegov pogreb pa vseslovsanska slavnost v Ljubljani in št. Janžu ob priliki odkritja njegove spominske plošče, sta dva večnotrajna mejnika v razvoju slovsanske vzajemnosti. Naši narodni nasprotniki so takrat besneli, naša vlada je bila razburjena. Slovsanski blok (zveza) v Avstriji pa je tedaj dobil prve močne obroke, ki ne bodo popokali pod nobenimi udarci. Avstrija se skuša dvigniti iz starih preperelih oblik in se preustrojiti v moderno, življenja zmožno državo. Nemci nam danes priznavajo pravico do lastne državnosti, vlada išče potov, da ustvari Jugoslavijo. Tvoja smrt, veliki Krek, je naše življenje.

Bodi Ti večni spomin!

## Politični obzornik.

### Nova Avstrija vstaja.

Še pozni rodovi bodo mislili na letošnji prvi oktober, ko so se zopet sešli poslanci na Dunaju. Saj se je ob tem zasedanju odločila usoda stare Avstrije in z vso silo je zažarela nova zvezna avstrijska država. Zaeno so seje, ki so se te dni vršile v državnem zboru, ne majhen vzrok, da se je naš kronski svet odločil, da prosi Wilsona premirja in miru.

Državni zbor je otvoril ministrski predsednik dr. Hussarek z dolgim govorom. Tolažil je, da ni tako hudo, ako je odpadla Bolgarija; rotil se je, da hočemo vstrajati v zvezi z Nemčijo; zatrl je, da smo pripravljene za mir, kar dokazuje zadnja Burianova mirovna nota, blagrovale Poljsko, češ, da je že samostojna in da bo svojo državo uredila sama po pravu samoodločbe. Na avstrijsko rešitev poljskega vprašanja ne mislimo, a smo veseli, ako kdo želi take rešitve. Glede Bosne in Hercegovine je modroval: »Vsiljuje se nam misel, da zgodovinski razvoj, ki je med Bosno, Hrvatsko in Dalmacijo postavil državnopravne meje, ne odgovarja več upravičenim zahtvam prebivalstva teh dežel, da je tu v teku razvoj zedinjenja, katerega ustavljanje ne more biti poklic Avstrije. Pri tem nas mora voditi pred vsem ozir na legitimne koristi v poštev prihajajočih narodnih plemen. Tudi tu se mora najti uspeh s sodelovanjem in v soglasju z njihovo samoodločbo. Na vsak način moramo vstrajati na tem, da more priti v poštev le taka rešitev, ki se izvrši ustavnim putem in odgovarja samoodločbi narodov, katerih težnje skuša tudi vlada najvestneje dognati in vpoštevati, ki se pa morejo končno odločilno in zaključno uveljaviti le potom poklicanih zastopov.« Nato je prosil poslance, naj dovolijo državi nove davke; hvalil se je s splošno dobro letino; nazadnje je govoril tudi o narodni avtonomiji: »Potolaženi in zaupljivo smemo reči,

da se more nad vse plodovito načelo narodne avtonomije dalje izkoristiti in da smemo od sistematične izvršitve tega načela pričakovati velikega izboljšanja (v Avstriji) in popolne razjasnitve. Vodilno načelo (pri narodni avtonomiji) mora biti, da se vsem narodom Avstrije v duhu enakopravnosti v mejah skupnih koristi na njihovih naselbinskih ozemljih zagotovi samoodločba v narodnih in kulturnih stvarih. Taka ureditev bo vsakemu narodu dala jamstvo, da bo ozemlje, na katerem prebiva, nosilo njegovo narodno obeležbo in ga učila ljubiti v tej domovini celo državo, ki zagotavlja vsem narodom, ki so združeni v njej, posebno pa malim, dobroto svobode in razvoja.«

Pač se ta Hussarekov program dokaj razlikuje od prejšnjih programov, ali ogrel ni ta program nobenega poslanca. Razgovarjali so se v državnem zboru o Hussarekovem govoru, in tu se je takoj pokazalo, da vsi Hussarekovi načrti spadajo že med staro šaro.

Kdo se meni še za Hussarekovo avtonomijo? Kdo za državni zbor? Vsak narod zahteva zase lastno narodno državo. Jugoslovani, Čehi, Poljaki, Ukrajinci. Tudi nemški socialni demokratje so se zavzeli za narodne države. Tako tudi nemškim narodnjakom ni preostalo drugega, kakor da zahtevajo svojo nemško državo. Vlada je popolnoma osamela in molči. Nadalje proglašajo Slovani svoje zahteve po lastni državi v nasprotju z vlado kot mednarodne zadeve, ki naj se rešijo pri skupnih mirovnikih pogajanjih v soglasju z dotičnimi narodi. Vlada tudi tu molče pritrjuje, videč, da ima večino zoper sebe. Slišali so se tudi ostri glasovi zoper zvezo z Nemčijo!

Najprej je za Hussarekom govoril načelnik Češkega svaza, poslanec Stanek: Dva sveta si stojita nasproti v tej vojski kot sovražnika. Na eni strani nemški duh, ka ga vodi izrek: »Moč gre pred pravico.« Domišljaj si je, da je on upravičen in poklican vladati nad svetom. Mogočniki Avstro-Ogrske so se mu rade volje pridružili v želji po nasilju in sili. Na drugi strani so vsi narodi, pri katerih ni ljubezen za mir in svobodo samo na jeziku. Združili so se, da za vse čase store neškodljivega grozečega nemškega duha, ki je pokazal svoj cvet v nemškem militarizmu in v nemški samooblastnosti. Čehi niso niti kapljice krvi prostovoljno prelili za ta nemški duh. In sedaj je višek te vojske, ki je Čeho-Slovaki niso hoteli in pred katero so svarili, že prekoračen. Po Čehih pričakovani in napovedani izid je že pred nami in se ne da več odložiti. Svetovna zgodovina tira v pogubo one, ki so to zaslužili.

Češki poslanec Klofač je odgovarjal dr. Hussareku: »Narod, ki je stoletja in stoletja čutil, kako se dajejo in zastavljajo v Avstriji besede, da se ne izpolnijo, kako se najslovesnejša cesarjeva pisma sploh ne vpoštevajo, ta narod je izgubil vero v vse obljube avstrijske vlade. — Parlament, ki je izšel iz volitev leta 1911., v katerem je danes nad 50 mandatov nezasedenih, ta parlament je najmanj upravičen govoriti v imenu narodov. — Naša, jugoslovanska in poljska skupna stvar je, da hočemo kot svobodni narodi med drugimi svobodnimi

narodi ustvariti Zedinjene države srednjevansko ter poljsko vprašanje ni notranje vansko ter poljsko vprašanje ni notranje vprašanje. To vprašanje zaupamo v rešitev svetovnemu gibanju, ki se danes širi z elementarno silo, ki bo zmagalo in prineslo pravico.«

V imenu Jugoslovanov je govoril dr. Korošec: »Ob sedanjem položaju je verjetno, da avstro-ogrski državniki želé miru, vendar pa ni prave volje za to. Najvišje načelo jim je zveza z Nemčijo, četudi gre vse v nič. — Z avtonomijo bi se morebiti zadovoljili pred vojsko, a sedaj je prepozno. Mi vsi zahtevamo popolno svobodo, ali pa naj nas zadene smrt.« Zahvalil se je Bosancem, da so tako junaško nastopili proti Tiszi. Končal je z izjavo, da smo trdno zvezani Jugoslovani s Čehi in Poljaki, da slejkoprej skupno zidamo in zaupamo. — Podobno so govorili tudi Poljaki, ki se vedno bolj približujejo Čehom in Jugoslovanom. Tudi Poljsko kolo, ki se je zvezalo s sedanjo vlado, se vedno odteguje vladi pod pritiskom poljskega javnega mnenja. Vse večje parlamentarne stranke so vložile interpelacije, v katerih zahtevajo mirovna pogajanja. Jugoslovani so jo vložili podpisano od vseh slovenskih, hrvaških in srbskih narodnih organizacij. Zahtevajo jugoslovansko državo, o kateri naj razpravlja tudi svetovna mirovna konferenca s sodelovanjem naroda samega. — Ta teden bodo razpravljali o novih davkih. Pokazalo se bo, ali ima dr. Hussarek še kaj trdne noge.

Nov svet vstaja, nova Avstrija žari!

### Bolgarija za nas popolnoma — zgubljena.

Po razburjenju prvih dni se je v Bolgariji zjasnilo. Osrednje države so upale, da jim ostane večina bolgarskih ministrov in generalov vendar le zvesta, Malinova pa osamljen. Računali so na kralja Ferdinanda, ki jim je še v zadnjih trenutkih zatrl svojo zvestobo; zanašali so se na bolgarsko vrhovno vojno poveljstvo, ki je bilo menda še po naprošenem premirju v zvezi z našimi armadnimi poveljstvi; upali so na prebivalstvo, ki je bilo baje vsled odpada razburjeno. Zato so brž pošiljali v Bolgarijo nove čete, ki bi vsem zvestim prišle na pomoč, odpadle bi zaprli, poraženo bolgarsko armado pa zopet prenovili in postavili v boj. Čete so prišle celo že v Sofijo.

Ali zgodilo se je drugače. Ko se je sešel bolgarski državni zbor ali sobranje, so se vsi poslanci enoglasno izrekli za Malinova ter za mir. Sprejeli so brezpogojno premirje in čakajo miru, kahkršnega jim bo narekovala ententa. Nikjer nobenega odpora. Edino car se ni mogel s srcem odločiti za entento, a je moral zato na pritrdilo vseh bolgarskih strank odstopiti. Vidi se, kakor da je bolgarski narod komaj čakal, da se zateče v naročje entente. Popolnoma se ji je izročil, kakor pričajo pogoji medsebojnega premirja. Takoj morajo vojsko demobilizirati; pustiti vse dežele, k so jih zasedli v tej vojski; bolgarski ujetniki ostanejo v rokah ententine armade, da jih porabijo za dela v ozadiju; avstrijski in nemški vojaki ter diplomati morajo v teku štirih tednov zapustiti Bolgarijo, zasedejo pa Bolgarijo ententine čete.



Menda mora Bolgarija prepustiti ententi tudi vse železnice in ceste za prehod ententinih čet proti Turčiji in Avstriji.

Tako smo v Bolgariji zaenkrat popolnoma opravili. Naši vojaki že prihajajo nazaj domov! Bog zna, če ne postane Bolgarija celo naša sovražnica!

### Nemško ljudstvo prihaja do besede.

Nikjer niso imeli razni oblastni generali in graščaki toliko inoč kot v Nemčiji. Ti oblastneži so tudi oboroževali nemški narod od petu do glave ter ga tirali v sedanjo vojsko, kakor potrjujejo govori v naši zbornici. Vse ljudstvo je bilo napram tej vojaški vladi takorekoč brez moči. Ljudski zastopniki so se v državnem zboru že davno zavzeli za sporazumni mir, a ves državni zbor ni ničesar opravil napram par močotcem, ki so hoteli mir meča. Moral se je ukloniti njihovi osvojevalni politiki.

Če je pred nekaj mesci kak minister le zinil o kakem sporazumu, takoj je odletel na migljaj kakega kvartirnega mojstra. Sedaj se je vendar le enkrat zasukalo. Fochovi silni udarci na Francoskem so omeščali tudi njihovo zakrknjenost. Prejšnji ministri odstopajo eden za drugim, nastopajo novi, ki hočejo vladati z ljudstvom. Hertling je šel v pokoj, za njim je prišel na vladno krmilo badenski princ Maks kot nemški državni kancler. Vladati hoče, kakor žele poslanci. Za seboj ima vse večje nemške stranke, tudi nemške socialne demokrate. Tem je moral obljubiti, da bo delal za takojšnji sporazumni mir, da se bo povsod vpeljala splošna in enaka volilna pravica, da bodo imeli poslanci pri vladi in pri ministrih več besede itd.

Prvo delo novega kanclerja je, da je prosil za mir ameriškega predsednika Wilsona na podlagi njegovih mirovnihih načel. Ta načela pa dajejo ljudstvu kar najobširnejše pravice pri vladanju.

## Svetovna vojska.

Nemški cesar Viljem je izdal svoji armadi in mornarici povelje, s katerim naznanja, da je nemška vlada naprosila predsednika Združenih držav Wilsona, naj prevzame obnovitev miru. V svojem povelju opozarja, da se je v najtežji borbi na zahodu porušila macedonska fronta in da ima trdo staljšče nemška armada v Franciji, kjer naskakuje sovražnik že mesece nemške črte.

Na zahodnem bojišču je divjala bitka skoraj neprestano od Flandrske do Moze. Nemci so se morali na več točkah umakniti. Njihova črta ni več ravna, marveč zelo zveržena. Znan švicarski vojaški strokovnjak Stegemann piše, da so ujeli na zahodnem bojišču sovražnik nad 250.000 Nemcev in jim ugrabili nad 20.000 strojnici in nad 3500 topov.

Na Balkanu so se avstrijske čete umaknile pri Vranju pred Srbi. Nemci poročajo, da so izločili svoje čete, ki so se borile v okviru bolgarske armade. Vrhovni poveljnik sovražne balkanske armade general Franchet d'Espèray je izjavil, da namerava z vso silo nadaljevati vojaške operacije proti Avstriji-Ogrski in prodirati proti Budimpešti in da udari z vso močjo proti Carigradu.

V Palestini, ali prav za prav v Siriji so vzele čete entente Damask in prodirajo od tam proti severu. Operacije v Palestini so se pričele 15. septembra. Odkar trajajo, so ujeli Angličani 79.000 Turkov, Nemcev in Avstrijcev.

Na Tirolskem napadajo Italijani. Upajmo, da iz »Domoljuba« kmalu izgine zaglavje o svetovni moriji.

## Tedenske novice.

### Drobne politične vesti.

Narodni odbor za vse avstroogrške jugoslovanske pokrajine se je osnoval dne 5. oktobra v Zagrebu. V »Narodnem« odboru bodo imeli Slovenci 14 glasov, od katerih odpade na Vseslovensko ljudsko stranko 8 glasov, na J. D. S. 4 glasovi, na Trst 1 in na Istro 1 glas.

Slovanska trozveza, ki se je sklenila v Ljubljani med Jugoslovani, Čehi in Poljaki, ni prazna beseda. To se je sedaj jasno pokazalo v državnem zboru. Vsi slovanski govorniki vedno govore o vseh treh narodih in njihovih zahtevah ter odločno odklanjajo, da bi se rešilo češko ali poljsko ali jugoslovansko vprašanje posamezno, temveč to se mora zgoditi vse obenem. Vsak narod zahteva svojo samostojno državo.

Jugoslavija se nam bliža. Osrednje velesile so sprejele vse Wilsonove zahteve kot temelj mirovnihih pogajanj. In v teh Wilsonovih točkah se nahaja tudi zahteva po samoodločbi avstrijskih narodov. Tako je zdaj zagotovljeno upanje, da pridemo Jugoslovani.

Podpore za begunce. Zastopnik notranjega ministra je izjavil v begunskem odseku, da je vlada pripravljena ugoditi želji posl. Fona ter izplačevati še nadalje neimovitim beguncem podpore do gotovega zneska nekako do pomladi 1919.

Bolgarski car Ferdinand odstopil. Vlado je nastopil njegov sin Boris III. Ferdinand je Nemeč in mu bolgarski politiki že dolgo niso zaupali.

Napad na nemško policijo v Varšavi. 1. oktobra je nekdo ustrelil na cesti v Varšavi voditelja nemškega policijskega oddelka.

### Domače novice.

Španska bolezen divja z vso silo v Ljubljani. V nekaterih družinah so oboleli vsi člani. V nekatere šolske razrede so prišli izmed 30 učencev po trije v šolo, vse drugo je bolno. Zato so vse ljubljanske šole zaprte do 15. oktobra. Bolezen ni brez nevarnosti, posebno ker ima rada za spremstvo druge bolezni, posebno pljučnico. V Ljubljani je že zahtevala več smrtnih žrtev.

Mraz je obitno pritisnil prve dni meseca oktobra. Po hribih je padel prvi sneg, in sicer precej nizko.

Nova maša v St. Juriju. 8. sept. je bila v St. Juriju pri Grosupljem slovesna nova maša č. g. Jožeta Ovna. V to svrhu so postavili fantje mlaje in napise, dekleta so prekrasno ozaljšale hišo božjo, domači organist pa je dovršeno izvežbal pevke moči. Kljub žalostnim časom so za božjo čast vneti župljani storili vse, da se je slovesnost sijajno obnesla. Navdušenje je bilo toliko večje, ker v župniji že 18 let ni bilo nove sv. maše. O St. Jurjih res veljajo besede: »Tu biva narod poštenjak, ki svet ga še okužil ni« (Gregorčič).

Misijski koledar. V kratkem izda Misijska zveza v Ljubljani koledar za prihodnje leto v taki obliki, kakor ga je izdala za letošnje leto. Koledar ima poučne in zabavne stvari o misijonih. Popisuje življenje našega misijonarja Knobleharja, ker bo prihodnje leto stoletnica njegovega rojstva. Prinaša tudi zanimiv življenjepis patr. Baukeja, misijonarja v Paragvaju. Opisuje misijone v Indiji in rimsko propagando ter nas uči, zakaj naj podpiramo misijone. Prinaša pregled o misijonih in poročilo o misijonskem zborovanju v Ljubljani.

Govori o skrbi pokojnega sv. očeta Pija X. za poganске misijone in o misijonskem delovanju ljubljanskega knezoškofa. Med temi stavki so pa popisani zanimivi dogodki iz misijonov. Koledar krasi več slik. Po tako raznovrstni vsebini bo ta koledar gotovo še bolj ugajal kakor prvi letnik. Zato ga priporočamo vsem prijateljem misijonov. Iz njega bodo zajemali novo navdušenje za misijonsko misel.

Naglo sta umrla. G. Alojzij Rötzel, mizar v Spod. Logu, se je kot ujetnik vrnil domov. Štiri dni je bil zdrav, peti dan zjutraj je nenadoma obolel; žena je takoj hitela po zdravniku v Kočevje, ko pride domov, je bil moč že mrtev. Nato je obolela tudi žena in drugi dan umrla. Ostala sta dva otroka.

Nesreča na železniški progi. Delavka M. Primožič s Pristave pri Trziču je šla 2. oktobra zjutraj na delo v Trziču po železniški progi. Vsled deževno meglenega vremena ni opazila prihajajočega vlaka. Stroj jo je sunil v glavo in ji prebil črepinjo. Umrla je po prejemu sv. poslednjega olja.

Železniška nesreča se je zgodila 29. sept. zvečer blizu postaje Logatec. Trčil je nočni brzovlak, ki je odhajal proti Dunaju, z nekim tovornim vlakom. Doslej ni znano, ali je bilo pri nesreči kaj žrtev.

Rop. Tolovaji so vionili 16. septembra v času od pol dveh do pol štirih popoldne pri posestniku Jerneju Lužarju v Zalovičah št. 42, žup. Smarjeta, skozi vežna vrata ter pokradli vse, kar jim je prišlo pod roke. Odnegli so pet moških oblek, žensko obleko, več spodnje obleke, žensko zimsko ogrinjalo, sedem parov obuval ter dežnike. V hiši so pobrali s postelj plahte, rjuhe in tri blazine, fino ameriško žepno uro z dragoceno srebrno verižico, lonec masla, 2 kg sladkorja in množino vsakovrstnih drugih stvari. Odnegli so tudi okrog 100 K v gotovini, drugega denarja niso našli. Ta, pri belem dnevu izvršeni zločin naj bo resen opomin, da kar močje čuvajo svoje domove gospodari in gospodinje, posebno še oni, ki imajo svoja domovja ob krajeh vasi ali na samotih.

Ukraden mrtev otrok. Te dni je neki kmet iz Jarenine nesel svojega bolnega otroka k okrož. zdravniku dr. Wenigerholzu v St. Ili. Toda otrok je umrl kmetu v naročju že v St. Iliju. Ker se je mislil kmet peljati iz St. Ilija do Pesnice z železnico, je dal mrtvega otroka v svoj nahrbtnik, da ne bi v vlaku nadlegoval sorotnikov z mrličem v naročju. Ko pa je kmet hotel izstopiti v Pesnici, ni bilo nahrbtnika nikjer več. Tat se gotovo ni ravno razveselil svojega plena, ko je razvezal nahrbtnik.

Tatvina. V Raintalu so tatovi nekemu Verderberju v noči 24. sept. ukradli dva konja z vprego in vozom vred. Voz in vprego so pustili na Vidmu, o konjih ni sledu.

Prošnja. Kdo vé kaj o Rudolfu Andolšek iz Pljuske pri Trebnjem? Služil je pri 79. pp. Zadnjič je pisal iz ruskega ujetništva 15. avgusta 1915, in sicer iz Famburga. Kdor kaj vé, naj sporoči Ani Andolšek, Pljuska pri Veliki Loki na Dolenjskem.

### Razne vesti.

Važen slovenski uspeh. Po zaslugi slovenskega Apostolstva sv. Cirila in Metoda so Slovenci postali duševni voditelji apostolskega delovanja za cerkveno zedinjenje. Našo organizacijo Apostolstva so sprejeli na Moravskem, v Galiciji in na Hrvaškem. Podlaga te apostolske organizacije je »Apostolski molitvenik«, ki se prevaja na rusinski, češki in hrvaški jezik. Slovenci, prebrajte »Apostolski molitvenik«, ki vas seznanja z najvažnejšim cerkvenim vprašanjem. Dobiva se v Katališki bukvarni in v prodajalni K. T. D. (Ničman). Cena 2 K 80 vin.

Dijaki napravili daljnogled. Po sedemletnem včasih prekinjenem delu so napravili dijaki vseučilišča v Nebrški v severni Ameriki enega največjih daljnogledov. Menda dijaki še nikoli niso imeli tako težkega dela, kajti čisto vse, do zadnjega zeblička, so napravili sami. Novi daljnogled je kakih 6 metrov dolg in ima 12 col debelo lečo. Dobilni so jo v dar od nekega dobrotnika vseučilišča. Če bi bili daljnogled kupili, bi bili morali dati zanj okoli 35.000 kron.

## Dopisi.

**Breznica.** Dekliška Marijina družba priredi v nedeljo, dne 13. oktobra, vnovič društveno predstavo. Na sporedu je: »Kukavica — modra ptica«, veseligrva v štirih dejanjih, in »Ljubezen Marijinega otroka«, igra s petjem v treh dejanjih. Začetek ob pol štiri popoldne. Prijatelji poštene zabave ste prijazno vabljeni!

**Log pri Bovcu.** Dne 18. septembra t. l. se je vršila sveta birna v najlepšem redu. Pri sprejemu prevzvišenega knezoškofa je bil občinski zastop s preč. g. kuratom na čelu, šolska mladina in drugo ljudstvo. Zelo lepe so bile besede prevzvišenega s prižnice. Ohranimo jih vsi v toplem spominu.

**Naklo pri Kranju.** Zadnjič so pisali iz Predvora v »Domoljub«, da jim je vojska pobrala igralce, zasedla društvene prostore ter uničila oder. Ravnotaka je doletela nas Naklance. — Veselja za izobraževalno delo pa vojska tudi nam ni vzela, ampak ga nam je takorekoč šele dala. Prepričanje, da je izobrazba potrebna, se je v času vojske našim ljudem tako zajedla v meso in kri, da tega prepričanja nihče več ne bo pregnal in ga nam ne bo odvzel. Kako vse drugače lahko so shajali naši fantje in možje v tujini, če so se le količkaj znanja popreje doma nasrkali, to povedo sami. Toda med vojsko je žalibog društveno življenje med nami zaspalo. Zle posledice niso izostale. Svojas smo se Naklanci pridno oglašali tudi v »Domoljub«, sedaj se pa že več let nismo. Svojas so nas kot pevce in pevke, združene v pevskem klubu ter kot dobre igralce in kot razumne ter za napredek vnete gospodarje občudovali tudi sosede, a danes občudujejo le še našo zaostalost. Svojas smo sredi prostega popoldneva zapeli lepo ubrane narodne pesmi, a sedaj pa nas ni strah, da zakrulimo sredi temne noči debele kvantarske prav neznosno sklano. Svojas smo nedeljske popoldneve prebili v društvenih prostorih, danes pa se poženemo največ v gostilne in h kvartam. Svojas pri nas ni bilo slišati, da bi se fantje kavsali in ravsali, danes pa gre ta »lepa navada« že zopet gori. Je pač vojska. Svojas nas je bilo sram, ko so nas dražili: Mi smo pa z Nakelna, pijemo ga iz frakelna cele noči, sedaj pa tega sramu nič več ni v nas, ker ga sami kuhamo doma kar na debelo. Svojas smo bili razvpiti kot ljudje bogati napak, a tekem let smo se jih s pomočjo izobraževalnega dela otresli. Kdor ne verjame, da se jih bomo sedaj tudi, naj pride čez kaj časa, ko bomo zopet pričeli društveno in izobraževalno delo, pogledat. Svojas smo bili razkosani v fari na sto »kampov« in »partij«, a danes, ko zremo pred seboj svojo rešitev Jugoslavijo, smo edini kot eden — le ena glava je ostala ob strani.

**Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:**

# Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

**Glej inserat!**

## „Slovenska družina“,

prvi in edini slovenski družinski list, je izšla; nekoliko zamakneta se je sicer, toda tembolj dobrodošla. Upamo, da se zamuda kmalu nadomesti, tako da bodo naročniki vedno vsakega 15. in 30. v mesecu dobivali svoj list.

Prva številka je zelo zanimiva vsled svoje pestre, raznovrstne vsebine. Na uvodnem mestu nas je razveselil veliki svetovnoslavni roman »Kraljica-mučenica« izpod peresa slavnega Španca P. Coloma. — Ivan Pregelj je napisal pravilčno igro za mladino in odrasle: »Za mamico«, Merjavec nam na lahek, vsakomur razumljiv način razlagá elektriko. Iz ruskega leposlovja nam 1. številka prinaša ljubko povestico: »Janjček«. — Tudi pesništvo je zastopano s tremi kratkimi, a pomenljivimi proizvodi. — Našim dekletom, ki so se zadnje čase zopet s tako hvalevredno vnemo zavzele za našo prekrasno narodno nošo, bo posebno všeč čisto nova moderna avba z zelo lepo in tako globoko k srcu govorečo risbo — kakor pridiga. In »to in ono« in »po svetu« nas z marsičem seznanja, n. pr. s celo grozno vojsko na dnu morja, z nenavadnim »spominom« na Češkem; gospodinje se bodo poučile, kako se poceni pripravljajo dobra sadna mezga, kako se da dobra kava pripraviti brez mleka itd. Nazadnje se boš pa še nasmejati ob veselih kratkočasnicah, hkrati pa si glavo belil z rešitvijo raznih ugank, nalog, skakalnice itd. — Marsikoga bo zelo razveselilo veliko število lepih in zanimivih slik — osemnajst jih je v eni sami številki; same slike bi toliko stale, kot cel list, če bi jih posamič kupoval, še več.

Zato naj si res vsaka slovenska družina list naroči, kjer najde toliko zanimivega pouka in razvedrila.

Dobro bi bilo, če bi se vsako župnijo osnovalo posebno poverjeništvu in bi se list skupno naročal, kakor se naroča »Domoljub« in »Bogoljub«. Na ta način bi se list lepši ohranil, ne bilo bi ga treba pregibati, kar je zlasti zaradi vezave in slik zelo dobro. Morebiti bi kar gospodje, ki naročajo omenjena lista skupno za vse naročnike cele župnije, še naročanje »Slovenske Družine« sprejeli. Storili bi veliko dobro delo našim družinam in naši kulturi sploh.

»Slovenska Družina« stane za celo leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, vsaka posamezna številka pa stane 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravništvu »Slovenske Družine« v Ljubljani v Katoliški tiskarni.

## Gospodarski del.

**Kmetijski dohodki in dohodnina\***

(Konec.)

Napoved lahko spišemo sami ali jo pa damo na zapisnik pri glavarstvih (davčnih referatih.) Dobro je, da si vsak, ki hoče svojo napoved dati na zapisnik, že doma

preračuni vse številke, da ne nastane kaka zmešnjava. Tudi naj si zapiše natanko, kako je napovedal, da bo mogel odgovorjati na pomisleke, če bi jih izdala davčna oblast. Na take pomisleke moramo namreč ob določenem roku odgovoriti in jih izpodbiti, če potreba tudi z računi, navedbo prič, pobotnicami itd. Ako bi se za pomisleke ne zmenili ali pa odgovorili kar splošno, na primer da ostanemo pri svoji prvotni napovedi, potem smo spet kon-tumacirani, in davčne oblasti zopet lahko določijo dohodke, kakor so jih same poizvedele, ne da bi se mi mogli temu uspešno upirati. Večkrat se zgodi, da moremo navesti le zvedence za svoje trditve, ker na primer nimamo računov, za koliko smo kupili ali prodali kako stvar. Če predlagamo zvedence, moramo navesti njihovo ime, ker se sicer davčnim oblastem ni treba meniti z naše predloge.

Ako smo vestno sestavili svojo napoved in tudi na pomisleke odgovorili vestno in natančno, smemo upravičeno pričakovati, da nas bo cenilna komisija obdačila tako, kakor smo sami napovedali. Ko prejmemo plačilni nalog, pogledjmo, če so se ocenili dohodki po napovedi. Ako se je to zgodilo, potem je stvar v redu, če pa ne, moramo zvedeti najprej katere vrste dohodkov je cenilna komisija ocenila drugače, kakor smo napovedali. Zato prosimo za pojasnilo, na primer takole:

Brez kolka.

C. kr. okrajnemu glavarstvu  
v Ljubljani.

Jaz sem svoje dohodke v napovedi za dohodnino za leto 1918 tako-le napovedal: iz zemljišča 2300 K, iz poslopij 100 K, iz gostilniškega obrta 1520 K in iz glavniške imovine 400 K, skupaj torej 4320 K. Odbil sem vsega skupaj 940 K, tako da je ostalo čistih dohodkov 3380 K. Ker imam, kakor mi kaže pravkar mi dostavljeni plačilni nalog, plačati dohodnino od 7430 K, prosim, da se mi natančno in podrobno naznani podlaga, na kateri se mi je odmeril davek.

V Dravljah, dne 25. oktobra 1918.

Ivan Štrukelj.

Ko dobimo podlago za odmero od okrajnega glavarstva, lahko vložimo priziv ali pritožbo, ako vidimo, da se nam godi krivica. Takega priziva ni treba kolkovati, nasloviti ga je na glavarstvo, ki je izdalo plačilni nalog.

Priziv bi se na primer tako-le glasil: Brez kolka.

C. kr. okrajnemu glavarstvu  
v Ljubljani.

Kakor razvidim iz odmerne podlage, ki se mi je priobčila, so se meni dohodki ocenili iz zemljišča z zneskom 2944 K, namesto z zneskom 2300 K, kakor sem sam napovedal. Obdačilo se je namreč tudi skupilo za telico v znesku 644 K, ki sem

\* Priziv se lahko vloži tekom 30 dni, pričenši z dnevom po prejemu plačilnega naloga. Če se prosi za odmero podlago, se čas od dneva, ko pride prošnja k glavarstvu, do dne, ko se prejme pojasnilo, v 30dnevni rok ne vračuni.



jo moral oddati »Deželnemu mestu za dobavo klavne živine«. Ker sem to telico redil za kmetijsko delo za pleme, ker nimam sploh nobene druge telice, čeprav sem vedno redil po 3 krave in sem bil prisiljen jo odstopiti oziroma prodati, se po ministrskem odloku z dne 30. januarja 1918 ta znesek ne sme prišteti k dohodkom.

Dalje se mi je iz gostilniškega obrta računalo 1880 K dohodkov, ker je cenilna komisija bila mnenja, da sem iztržil 35 hl vina. Kakor kaže priloženi boletni list, iztočil sem leta 1917. le 26 hl vina, čisti dobiček iz gostilne znaša le 1520 K in prosim, da se dohodki tudi v tem oziru popravijo.

Preužitek svoji za vsako delo nesposobni materi sem cenil na 700 K; cenilna komisija ga je ocenila le s 400 K, kakor v rednih mirnih časih. Da cenitev preužitka z zneskom 700 K ni pretirana in razmeram popolnoma primerna, lahko slavna davčna oblast spozna že iz tega, da sem samo za en par čevljev dal lansko leto materi 150 K, za obleko pa 200 kron, o čemer se preužitkarica lahko zasliši. Sicer pa predlagam za zvedenca tudi svojega sosedu, posestnika Marka Zakotnika, ki bo gotovo potrdil moje napoved o tem.

Prosim tedaj, da se davek odmeri po moji napovedi in me o rešitvi poziva kmalu obvesti.

V Šent Vidu, dne 15. novembra 1918.

Ivan Štrukelj.

Zoper odločbo o prizivu ni nobene druge pritožbe. Pritožbe na upravno sodišče, ki jih mora podpisati advokat, se pa smejo vložiti tekom 60 dni. Seveda se to spleča le v slučajih, če gre za veliko vsoto in je davkoplačevalec prepričan, da se je z obdačbo prelomila postava ter se mu godi očitna krivica.

K sklepu pristavljamo še nekoliko splošnih določb o dohodninskem davku: Dohodnine ne plačujejo vojaške osebe od svoje plače, istotako ne svoji vpklicanih oseb od podpor ali preživljenskih prispevkov, ki jih dobivajo po mobiliziranih osebah.

Dohodkom hišnega gospodarja se prištevajo tudi dohodki žene in otrok, ki žive v skupnem gospodarstvu (izjema tedaj, če služi žena ali kak otrok posebej in skupni dohodki hišnega gospodarstva ne presega 4000 K).

Če je kdo šele med letom 1917 začel prejemati kake dohodke, mora jih za leto 1918 napovedati v celoletnem znesku, kakor jih pričakuje.

Delavci in tudi drugi uslužbenci, katerih letna plača ne presega 3000 K, morejo od svojih dohodkov odbiti stroške za napravo in vzdrževanje svojega delovnega orodja in svoje delovne obleke, istotako voznine v kraj, kjer delajo, in nazaj.

Kdor poseka les v svojem gozdu naenkrat (izredno sekanje), sme prositi v svoji napovedi, da se za to izredno skupilo pri dohodnini dodeli posebne ugodnosti (skupilo se razdeli v 6 enakih delov in davek preračuni od vsakega dela posebej). Kdor ima čez 15.000 dohodkov, bo moral plačevati tudi vojni davek, če ima za 5000 kron dohodkov več nego v letu 1913.

Kdor je samec in ima dohodke nad 2400 K, mora plačevati 15 odstotkov več nego druge dohodnini zavezane osebe, ki imajo rodbino, kdor ima pa samo ženo brez otrok, mora plačevati 10 odstotkov takega poviška.

Kdor nima več dohodkov nego 2400 K, temu se za vsakega otroka zniža davek za eno stopnjo, samo za enega otroka ne, če ima pa dohodkov nad 2400 K, pa manj nego 4800 K, se od tretjega otroka dalje pri vsakem otroku davek zniža za 1 stopnjo.

K dohodnini se plačuje tudi vojni pribitek ali vojna doklada, in sicer šele tedaj, če dohodki znašajo čez 3000 K. Vojni pribitek znaša do vstevših 5200 K 15 odstotkov, pri več nego 5200 K do vstevših 7200 kron 20 odstotkov, pozneje pa vedno več do 120 odstotkov.

Komisija sme znižati pri osebah z dohodki do vstevših 12.000 K zaradi kakih posebnih razmer davčni postavki kvečjemu za tri stopnje. Kot take razmere pridejo v poštev posebne obtežitve pri vzdrževanju in vzgoji otrok (na pr. pri bolnih, pohabljenih ali izven doma se šolajočih otrokih), pri trajni bolezni, pri mobilizaciji itd.

Izpremembe, katere nastanejo med davčnim letom glede dohodkov, se vpoštevajo šele v prihodnjem davčnem letu.

Davčne oblasti smejo v vseh važnih slučajih zahtevati, da jim davkoplačevalci dovolijo vpogled v poslovne in gospodarske knjige. One smejo zahtevati tudi, da jim davkoplačevalci pokažejo pogodbe, zadolžnice, pobotnice o obrestih, kontne izpiske, fakture in razne računске pripomočke ter dokazila.

Če kdo vedoma z namenom, da se odtegne postavnemu davku, v napovedih ali drugih davčnih vlogah ali zapisnikih pove kaj neresničnega, zakrivi davčno prikrajšbo, prestopok, ki se kaznuje z globo v izmeri trojnega do deveternega zneska, za katerega je bil davek prikrajšan ali pripravljen v nevarnost, da se prikrajša. Če prikrajšani davek presega 600 K ali če je bil davkoplačevalec že kdaj kaznovan zaradi davčnih prestopkov, sme posebni davčno-kazenski zbor obsoditi davkoplačevalca poleg denarne kazni tudi na zapor do enega leta.

### Gospodarska obvestila.

**Vojno blago po vojski.** Avstrijski glavni zavod za stvarno demobilizacijo se te dneve ustanovi na Dunaju. Ta zavod ima nalogo, da prevzame od vojaškega erarja vse blago, ki ga ne bo rabil po vojni, da ga po potrebi popravi ter prilagodi za civilno porabo. Nadalje bo ta zavod vse te predmete porazdelil na posamezne kronovine. V kronovinah pa se bodo ustanovile organizacije, najbrže v obliki družb z omejeno zavezo, ki bodo razdelile blago, ki pripade na deželo, na posamezne občine.

**Zvišanje sladkorne cene.** Z Dunaja se poroča, da se je v seji prehranjevalnega odseka razpravljalo o zvišanju sladkorne cene. Kilogram sladkorja bo stal najbrže 260 vinarjev.

**Novo maksimalne cene za sladkor na Ogrskem.** Vladna naredba z dne 1. t. m. določa za sladkor maksimalne cene: tovarniška cena se zviša od 212 K na 292 K za 100 kg. Radi tega bo znašala cena na drobno okoli 3 K 30 vir. za kilogram mesto dosedanjih 2 K 40 vir.

**Sena so dale po uradnih sestavkih posamezne dežele:** Kranjska 204.649 meterskih stotov, štajerska 156.856, Istra 29.000, Gorjska

11.800, Koroška 117.700 in Dalmacija 2670, in to od lanske košnje do aprila t. l.

**Usnje za civilno prebivalstvo.** Dunajska »Zeit« poroča, da je vojno ministrstvo dalo zopet nadaljnih 100.000 kg usnja za civilne potrebe. Vojno ministrstvo bo določilo vsak mesec množino usnja, katero more odstopiti za civilne potrebe.

**Propadanje Dalmacije.** Kaj dela vojna z jugoslovanskimi deželami, odseva najstrašnejše v Dalmaciji. Leta 1910, je štela Dalmacija 650.000 prebivalcev. Porodov je bilo na leto 26.000, mrtvih slučajev 14.000. V času vojne se je število porodov znižalo za 50 odstotkov, število mrtvih slučajev je naraslo za 40 odstotkov. Dobe se kraji, kjer je padlo število porodov za 80 odstotkov, število smrtnih slučajev je naraslo za 100, celo 200 odstotkov. V vaseh je slabše nego v mestih. Povprečno računano je bilo tekom vojne 25.555 manj porodov, smrtni slučaj pa so dosegli število 63.400. Tako izumira Dalmacija pod kruto vojno težo in nečloveškimi aprovizacijskimi razmerami.

### Odgovori.

**Podpore družinam vpklicancev.** Pri prošnji prošnji za preživljansko podporo se komisije še vse preveč ozirajo na poročila orožnikov. Upravno sodišče je z razsodbo z dne 19. maja 1917, št. 9289, izreklo, da to ni umestno in da se mora prosilcu dati prilika, zavzeti stališče nasproti orožnikovi izjavi, drugače je postopanje komisije pomankljivo in neveljavno. Ako se kdo pritoži na upravno sodišče, dobi naznanjeno v razsodbi tudi ime dotičnega orožnika, ki je prosilca za podporo glede premoženjskih razmer krivično ocenil. — Kdor se čuti prikrajšanega, naj ne zamudi vložiti prošnje za podporo na okrajno komisijo, oziroma pritožbo na deželno komisijo za preživljanje. Gode se še vedno krivice, da nekateri dobivajo preveč, drugi pa premalo podpore, ker je zakon nejasen. Gre vse prepočasno z rešitvami. Člani komisij so se pomnožili, a dela se zato ne nič hitreje, če so daljše debate. Sicer se pa novi komisijski člani sej neradi udeležujejo in tako se vse odklada. Finančnim vijakarjem je pa to všeč, če so prošnje dolgo časa nerešene. Poizkušajo nakazati podporo od dneva, ko je prošnja prišla v sejo, kar pa seveda ni pravilno.

**J. V. Vprašanje:** Invalid sem s 40 odstotki zmanjšane pridobitne zmožnosti. Na leto dobivam 72 K invalidske pokojnine in 96 K ranarine. Roka mi je bila prestreljena in je ostala skrčena, zato si ne morem veliko prislužiti. Ker zgoraj omenjena podpora znaša letno le 168 K, ne morem izhajati s pičlimi dohodki. Ali morem dobiti še kakšno drugo podporo?

**Odgovor:** Da, Vi morete dobiti podporo kot invalid po zakonu z dne 28. marca 1918, št. 119 drž. zak. Tako podpora, nekaj približek, dobe vsi invalidi, ki imajo vsaj za 20 odstotkov zmanjšano zmožnost in že dobivajo invalidsko pokojnino. Nakazalo se vam bo od dneva, ko ste dobili nakazano invalidsko pokojnino, po 42 K mesečno. Vložite prošnjo na okrajno glavarstvo in priložite potrdilo vojaštva, da ste res invalid. Podpora lahko dobe tudi invalidovi svojci, to je: žena, zakonski in nezakonski otroci, zakonski oče in stari oče, zakonska in nezakonska mati in stara mati ter zakonski oče nezakonske matere. — Če je kdo v vojni padel ali se pograša, ali če je kdo umrl, ker je bil poškodovan v vojaški službi, ali če si je kdo nakopal v vojni kakšno smrtno bolezen ali če se mu je ista v vojaški službi tako shujšala, da je potem umrl, dobe podporo: vdova, zakonske, legitimirane in nezakonske sirote, zakonski oče in stari oče, zakonska mati in stara mati in zakonski oče nezakonske matere. Seveda to podporo dobe le tedaj, če nimajo še podpore po zakonu z dne 27. julija 1917, številka 313 drž. zak. Dokaz o smrti naj se priloži prošnji. Ako je bila prošnja vložena nad eno leto potem, ko je bila nakazana invalidska pokojnina, se odkloni. V slučaju smrti ali pograšanja se pa obrok za vložitev prošnje ne zamudi. Te podpore pa morejo deležni postati tudi tisti invalidi, ki sicer niso bili ne-

posredno v vojaški službi, pač pa so bili vpoklicani k osebni službi v vojaške namene ali pa če so se prostovoljno zglasili za delo ali službo v vojaške namene. In isto velja tudi za njihove svojce in ostale. Ako je kdo užival državno podporo po § 2. cesarske naredbe z dne 12. junija 1915, št. 161 drž. zak., se mu uradno nakaže ta podpora brez posebne prošnje. Razume se, da invalidi oziroma svojci dobe podporo le v slučaju, če so potrebni in če jih je vpoklicanec vzdrževal ali trajno podpiral. Potrebnost pa obstoja tedaj, če bi bilo brez potrebe njihovo preživljanje ogroženo. Vpošteva se tukaj hrana, stanovanje, obleka, zdravila in pri otrokih vzgoja. Če invalidovi svojci dobivajo podporo, ni potreba posebej dokazovati, da je invalid res potreben. Podpore znašajo pri invalidih, ki so za delo nezmožni, mesečno 72 K (v Ljubljani: 81 K), če je delazmožnost zmanjšana za 60 do 100 odstotkov, tedaj 48 K, pri 40 do 60 odstotkov 42 K, pri 20 do 40 odstotkov delazmožnosti 30 K. Od 30 do 48 K prejmejo podpore tudi svojci invalida, in sicer žena in otroci v polni izmeri, drugi svojci oziroma ostali pa le toliko, kolikor so bili od vpoklicanca podpirani. Ako je bila alimentacija od sodnije določena, velja ista za podlago podpore. Za ženo in male otroke, ki si še ne morejo sami prislužiti kruha, določuje dolžnost prehrane od strani očeta občni državljanski zakonik in tedaj za to podporo ni treba nikake določbe sodišča. Če je pa kdo umrl, dobijo zgoraj naštetih ostali mesečno po 48 K. Ako je kak svojec sam skupaj živel z vpoklicancem in sta postala oba za delo trajno nezmožna, dobi oni svojec dvojno podporo, tako tudi, če je vpoklicanec padel (umrl) ali se pogreša. Naj bo še tako velika družina, ki dobiva podporo po vpoklicancu, s katerim so živel v skupnem gospodarstvu, več kakor šestkratni zgoraj navedeni zneski, ki veljajo za posamezne osebe, se ne dobivajo; podpora, ki jo dobiva invalid, se tu ne všteva. Vojaška preskrbnina, ako je manjša, kakor te podpore, se odtegne od podpore; ako je pa večja, se podpora sploh ne more dobiti. Ranarina se ne všteva v vojaško preskrbnino. Teh podpor (v zakonu se po nemško imenujejo »Zuwendungen«) morejo biti deležni poleg oseb moštva tudi prostovoljno dalje služeči podčastniki, njihovi svojci in po smrti za njimi ostali.

**A. B. Vprašanje:** Sem za delo popolnoma nezmožen. Po zimi dobivam po 1 K 60 vin. na dan, s čemer pa se nikakor ne morem preživeti. Ali morem priti do višje podpore?

**Odgovor:** Ako je samo en član družine, kateremu postavno gre podpora, in je isti postal za delo trajno nezmožen, kar se dokaže z zdravniškim izpričevalom, se dobi dvojna podpora, tedaj pri nas na kmetih po 3 K 20 v na dan. Prošnja se pošlje okrajni komisiji za preživljanje in ni treba potom županstva, ako je že prej dobival navadno podporo.

## Listek

### Junakinja iz Štajra.

Povest. Prévaja \*\*\*  
(Dalje.)

Star grešnik prilomasti iz izpovednice. Sedaj je Štefana na vrsti. Ljubko vstane ter ugasne svetilko. Zopet si potegne ruto čez nežni obraz in stopi v spovednico.

Srebrni zvonček prizvanja: Svet, svet, svet si ti, o Gospod... Na koru pojejo dečki patra Sebastijana božično pesem. Med tem se je izpovedovala Štefana. Pred štirinajstimi dnevi da je bila pri spovedi, da je od takrat marsikaj grešila: da ni bila potrpežljiva v nadlogah in težavah, da je marsikaj prezrla pri delu in pri molitvi, da ni materi zadosti pomagala. Tudi je bila včasih prehitra v govorjenju. Nekoč se je preveč zamudila, ko je kupovala ribe, med tem je pa neopaženo izgubil mali bratec, ki je pred najmlajšim, in se je pri-

klatil do Štajra; mati je bila vsa prestrašena, ona pa da je bila kriva.

Izpovednik posluša in naslanja svoj blede obraz na suhe roke. Njemu tako dobro de, ko sliši ta glas, iz katerega zveni angelska čistost in nedolžnost... Tako mu dobro de, kakor onemu, ki je dolgo gazil skozi močvirje, se do pasu pogrezal v močvare, pa nakrat zagleda cvetlično livado, po kateri ljubko skaklja in šumlja čisti, srebrni potoček. Tako mu dobro de: dete, ki kleči pred njim in se mu izpoveduje svojih grehov, je božje dete. O, hvala Bogu, da se še najdejo v Štajru tudi taki ljudje. Ravno v pravem času je prišla, v uri obupa, ko se mu je zdelo, da je ves Štajer jama razbojnikov.

Ljubka dekličina glava je nalahno sklonjena, roki sta ji pobožno sklenjeni. Sedaj pričakuje nauka in pokore.

Bledi mož govori pritrjeno s svojim izrazitim glasom, ki tako močeno doni na leci. Ta glas je prisilil pobožno dete, da je v ledu, snegu in viharju storilo tako dolgo pot, da mu razkrije svojo nedolžno dušo.

»Ti si hčerka Švertnerice, gostilničarke, ki je prišla iz Admonta?«

»Da,« je tiho zasopla.

»Zdi se mi, da sicer hodiš k Viderspengerju? Ni dobro letati od enega do drugega.«

Deklica se je stresla, kakor bi jo bil kdo udaril. Kako iskreno je želela, da bi v duhovni samotni in puščobi luteranskega mesta mogla razodeti svoje srce svetemu, apostolskemu možu! Tedne in tedne je samo na to mislila. Ker ne sme izpovedovati v Štajru, je šla k župniku k izpovedi. Danes se ji je vendar posrečilo — z materjo ni šlo lahko, in če bi ne bila sestra prosila, da bi šla z njo, še danes bi ne bila dovolila mati. — Celo uro je gazila v snegu in viharju. O, kako se je veselila, ker je mislila, da bo mil in dober kakor dobri pastir. Pa je ves drugačen.

»Prečastiti gospod,« reče proseče, cvetoči obraz ji je ves obledel. »Nisem še dolgo v Štajru in šele iščem izpovednika. Ker prečastiti gospod tako lepo pridiguje, sem mislila — danes na praznik mojega patrona —

»Tako, si mislila!« je odvrnil skoraj porogljivo. Ce mu jo je Bog poslal kot angela tolažbe, je tudi volja božja, da izpovednik najpreje poskuša duše. V poskušnji se nedvomno pokaže, so li otroci božji ali ne.

»Splošno se ne sme bežati od domačega župnika,« osorno nadaljuje pater Albert. »Kar se tiče tvojih grehov, vedi, da ne gre materi ugovarjati, to je slabo. Mati je mati. Mati je mnogo bolečin pretrpela zate.«

»Da,« šepče deklica, »vem.«

»Ne, ti nič ne veš, premlada si še. Bolje moraš paziti doma na bratce in sestrice in sploh paziti doma, kar le moreš. Če so oče mrtvi, se materi vzeta desna roka. Tedaj morajo otroci materi biti opora in palica, in najstarejši otrok ima pred vsem to dolžnost. Saj je tudi Jezus pomagal svoji materi, ko mu je umrl rednik. Od njega se uči, bil je pokoren in krotak sin. Si razumela?«

Deklica odvrne tiho: »Da, prečastiti gospod.«

Sedaj ji je naložil pokoro in ji je dal sveto odvezo, deklica je pobožno nagnila svojo glavo.

Precej nato pa je — proti svoji navadi — vnovič začel govoriti:

»Imate gostilno. Kako je pri vas glede petka in drugih postnih dni? Dajete gostom postne jedi?«

»V petkih, kvatrne dni in druge velike postne dni mati ne dajejo mesa, saj to se ne sme.«

»Hodijo tvoji bratci in sestrice v šolo; kam hodijo? Brez dvoma doma, kaj ne?«

»Ne, hodijo v gorsko šolo.«

»V tisto, kjer so na vratih na tabli naslikani trije dečki, ki pišejo pisma?«

To je past, ki jo je pater deklici nastavil. Hoče vedeti, bo li povedala neresnico njemu na ljubo; kajti skoro vsa štajerska mladina hodi v protestantovsko šolo, na kateri visi tabla s tremi dečki, v katoliško gorsko šolo ne hodi skoraj nobeno štajersko dete.

»Trije dečki?« Štefana zmaje z glavo.

»Ne! Zapisano je belo na črni tabli: Če se kdo hoče učiti...«

»Dobro,« jo je prekinil menih s pritanjem glasom. »Sedaj mi še povej, kakšni ljudje zahajajo v vašo gostilno.«

»So pač ljudje, ki pridejo v Štajer po opravih, včasih pride tudi iz Kremminstra kdo, ali iz Siringa, Sent Florijana, iz Ensa in Linca.«

»Pride li nedelje in praznike mnogo domačinov na ples, na kegljišče?«

»Kegljišče bodo šele dali napraviti mati,« nekako začudena odgovarja deklica za mrežo.

»Zvečer pri nas ni plesov, že rajni oče tega niso mogli trpeti.«

»Kdo streže gostom?« vprašuje spovednik, »moškimi, ki tu in tam grdo klafajo in se vpijanjujejo!«

»Mati jim strežejo; kadar je mnogo ljudi, jim pomaga jaz in Mihaelca. Kaj moški govorijo, me ne briga. Če mati vidijo, da se ga je kdo nalezl, mu ne dajo več, ampak ga postavijo na cesto.«

»Kdo vodi spat moške, ki pri vas prenočujejo? Pa vendar ne ti?« vprašuje Albert.

»Kakor ravno nanes,« mirno šepče deklica. »Jaz ali mati. Pri nas jih tako ne prenočuje mnogo.«

Nakrat reče izpovednik v strahu za nedolžnost, ki je sam Bog ve kolikokrat v nevarnosti:

»To ni tako! Tu moraš paziti! Li ne veš, da je neki mož, Fidler se je pisal, umoril deklico, ki mu je povertila spat, saj je bil tukaj sojen — pa še kaj hušnega lahko storijo —

»K povzdigovanju zvoni,« reče deklica. »Nimam še svete maše.«

Oba sta se molče prekrizala in se potrkala na prsi. Strežnik je zvenkljal z mnogimi zvončki, ko je stari pater Sebastijan dvignil najsvetejše Telo Gospodovo nad oblake kadilnega dima.

Ko so obmolknili zvončki, je zamolklo mrmral Albert:

»Li nisi še nikoli slišala, da je svet hudooben, da so posebno moški večkrat zelo spri-deni?«

Štefana je mirno odgovorila:

»To že vem, da se najdejo surovi in hudobni moški, tudi porednih ne manjka. Mati so mi povedali, meni pa še nihče ni nič storil, saj se vsak dan priporočim angelu varihu in sem se darovala Zveličarju; kaj se mi more potem pripetiti.«

Kakor vonj sveže cvetoče lilije je dihnila čez dekličine ustnice ta beseda, polna otroške žive vere. Izpovednik je bil ganjen in se je s spoštovanjem ozrl na deklico. Zdelo se mu je, da za njo stoji svetel angel, ki je čval nad njo in jo je obvaroval vsake dušne in telesne nevarnosti.

Njegov glas je zvenel čudno milo, ko ji je rekel:

»Tako je prav, dete moje, sveti angel, ki ga častiš, naj te varuje tudi zanaprej.« Potem jo vpraša: »Rekla si, da si se darovala Gospodu, pa vendar nisi storila obljube?«

»Kaj misli prečastiti gospod?« vprašuje deklica.

»Mislim, če si storila slovesno obljubo devštva, ali kako misliš, da si se darovala Gospodu in si sedaj Gospodova?«

Kakor v molitev utopljen angel je uprla vanj svoje oči, ki so jih zasenčevale temne trepalnice in je rekla nežno in plašno — saj to je mož, ki ga je Bog poslal, in nobene skrivnosti ne sme imeti zanj: »Ko je prišel Jezus prvokrat v moje srce, sem bila stara trinajst let. Takrat sem rekla ljubemu Jezusu: »Tvoja sem, dokler živim.«

Spet je zapel zvonček, obmolknila je in se je potrkala na prsi. Spet se je zdelo duhovniku, kakor bi šumele za njo angelske peroti. Koliko milosti je prejelo to preprosto dete! Pa četudi se zdi, da je izvoljenka Gospodova, duhovnik, bodi previden! Osemnajst ali devetnajst let ima šele, je-li zavarovana pred svetom, pred svojo lastno, čisto, pa mlado in vročo krvjo? Albert je odprl svojo knjigo, da bi se nekoliko zavaroval pred radovednostjo ljudi, ki so se vedno bliže gnetli proti izpovednici, potem je preudarno rekel: »To ni bila slovesna obljuba. Slovesne obljube, dete moje, še ne smeš storiti; premlada si še, ti že danes povem. In če me hočeš iz-



brati za svojega spovednika, me moraš ubogati v vseh rečeh.»

Štefana je osupnila. Še nikoli ni mislila na kako slovesno obljubo. Samo na samostan misli, tje bi rada. Toda to bo težko, dokler je materi desna roka.

»Vedno bom Gospodova, če imam obljubo ali ne,« je odgovorila. »V vsem vam bom pokorna, kar je dobro in pošteno; prosim, sprejmite me za svojo duhovno hčer.«

Vedno bolj raste menihovo veselje, da ga dobri Bog smatra za vrednega, da vodi to čisto dušo v tej od Boga zapuščenih deželi, da bo pomočnik in tovariš njenemu angelu varihu. Težko je zakrival svoje veselje; vendar se mu je posrečilo. Kratko in suhoparno je rekel: »Nimam mnogo časa, moram pridigati na misijonih. Prihajaj v božjem imenu, pa zjutraj zgodaj moraš hoditi, drugače me ne dobiš.« Prekinil je, nato je vprašal, kakor bi mu bilo prišlo nekaj zelo važnega na misel: »Čuj, še nekaj ti imam povedati. Hendel, štajerski sodnik — zaničljiv posmeh zveni iz njegovih besedi — »je dal razglasiti, da se morajo iz vseh javnih prostorov, iz gostiln odstraniti katoliške svete podobe. Neki katolik je pripeljal zaušnično krivovercu, ki je preklinjal tako podobo, to je kršilo mir... Pri vas ste gotovo že dejali stran take podobe; če jih še niste, podvizajte se in skrijte jih, pa hitro! Povej to tvoji materi!«

To je zadnja izkušnja, ki naj jo prestopi, preden postane duhovna hči. Štefana dobro pozna vse dolžnosti katoliškega življenja, pa pomisli: »Sedaj se moti. Saj so se motili še apostoli; ne rečem: da!«

Mirno in odločno odvrne: »Ne, tega ne porečem materi, prečastiti. Luteranci so nam že preje, kakor vi, naročili, naj odstranimo podobo naše ljube Gospe in sv. Jožefa. Pa mi tega ne storimo, ker smo katoličani.«

»Saj vera ne visi na podobah,« je mrmral pater v svojo knjigo.

»Ne, prečastiti. Pa štajer je krivoverski kraj. Če iz strahu pred krivoverci skrivamo svoje svete podobe, potem nismo boljši, kakor oni, ki so zatajili pred nebeskim Očetom tistega, ki ga zataji pred ljudmi. Jezus je naš Bog, Hendel je samo človek; Jezus je nad njim, nad vsemi.« (Dalje.)

### To in ono.

**Posledice vojske.** Pred vojsko je bil promet po Pacifiku ali Tihem oceanu med Vzhodno Azijo in Severno Ameriko nekako ta-le: Angleške ladje so vsebovale nekako 30 odst. vseh tam plavajočih ladij, nemških je bilo okoli petine, japonskih in severoameriških pa po eno četrtino. Med vojsko se pa vse izpremenilo. Nastopile so leta 1916. holandske z desetino vseh, angleških je bilo 38 odstotkov, ameriških samo dva, japonskih pa 50. — Nemških ni, Amerikanci so se vrgli predvsem na Atlantik, profitiral je Japonec.

**Jez južno od Kartuma.** Da bi omogočili večjo izrabo Nilove vode, so napravili Angličje že pred več leti velikanski jez pri Asuanu ter Nil zajezili. Sedaj so pa sklenili napraviti še drugega, in sicer južno mesta Kartuma. To mesto je tam, kjer se združita oba Nila, beli in modri. Vsled vojske so začetkoma gradnjo odložili, a neugodna letina leta 1916. jih je napotila vendarle k delu. Stal bo okoli 25 milijonov kron. Kako je potreben, se vidi iz tega-le: obdelani svet v Egiptu se je pomnožil od leta 1882. do danes za 42 odstotkov, prebivalstvo je pa narastlo za 92 odstotkov.

### LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 2. oktobra: 21. 12. 49. 83. 88.  
Dunaj, 5. oktobra: 43. 48. 89. 44. 65.

### Ženske lase

rezane in mešane kupaže v vsaki množini po najvišji ceni  
**Matija Podkrajšek**  
brivec, Ljubljana,  
Sv. Petra cesta 32.

**Krema za britje** najboljša kakovost rabljena brez vode. 1 porcelanasti lonček 7 K 50 vln.  
**Milo za britje** pristno, najboljša krema, 1 kos 3 K. 1 kg 34 K. — Pošilja se proti naprejšljivi denarja M. Jänker, eksportna trgovina, Zagreb 1, Petričaka 3 III., Hrv.

### Koštrun

se je izgubil 16. sept. Vlekel je 1 m dolgo verigo s seboj. Kdor ga najde, ali kamor se je zatekel, naj ga proti nagradi vrne JANEZU ŠPENKO, BUKOVICA 52, pošta Vodice, Gorenjsko. 3694

### KOZA

MLEKARICA SE KUPI. — Ponudbe na M. KRALJ, DOLINA PRI TRSTU, ISTRJA.

### Slovenskim cifrašem!

#### Slovenske narodne pesmi

za citre in petje, priredil in izdal podpisani. Na razpolago so sedaj sledeči zvezki: I., II., III., IV., VII., VIII. in IX. Vsak zvezek stane 4 krone. Izšel je tudi poseben zvezek z naslovom:

#### „Grajski odmevi“

(melodije brez besedila in lahki valčki). Cena tudi 4 krone. Posebej je izšla:

#### „Jugoslovanka“

polka za citre, katera se daje kot priloga »Grajskim odmevom«. Kdor si misli nabaviti omenjene zvezke, naj pošlje denar naprej, ker s povzetjem se posameznih zvezkov ne pošilja. Priporočam sel

#### Ivan Kiferle

LJUBLJANA, KROJAŠKA ULICA 8/II.

### Cement-

### portland

samo v celih vagonih.

NAROČUJTE za spomladansko gnojenje 3558 sedaj že

### kajnit

FR. MULEC, GRAZ, Felix Dahnplatz 6.

POZOR! POZOR!

### Naročite si „BARVO“

in barvajte si sami platno in staro obleko, katera potem izgleda kakor nova. — Barva se dobi sledeča: črna, modra (plava), rdeča, zelena, rjava, siva in lila v zavitkih še po 60 vinarjev v trgovini barv za obleke

### Karl Loibner

pri »ZVONCU«, CELJE.

Za 1 žensko obleko je treba najmanj 7 zav. barve. Za 1 žensko bluzo je treba najmanj 3 zav. barve. Za 1 ženski predpasnik je treba najmanj 2 zavitka barve. — Razpošilja se po pošti. — Vsak si lahko brez truda barva sam, ker vsakemu naročilu se pridene slovensko navodilo. 3612

### Zmetno gnojenje

bo samo

### Vaša korist

toda ne odlašajte! - Zahtevajte tako ponudbe na

20 % kali-jevo sol in 14 % kajnit

Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! Pojasnila so Vam na razpolago! Jamstvo za kakovost!

VINKO VABIC, veletržec, Zalec, Južno-Stajersko.

### Cudovito silo le K 4-90



Siva tako naglo predvne vboče kot šivaini stroj. — Največja iznajdba, s katero more vsak sam krepiti in šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko opremo, vreče, platno in vsako drugo močno bingro. Nembhodno potrebno za vsakogar. Jamstvo za porabnost. Cena kompl. šila s suknencem, 4 raznimi šivankami in porabnim navodilom K 4,90, 3 kosi K 13,50 Pošilja po povzetju.

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Niessgasse 13-404.

### Došle so zopet

# Mlatilnice

za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje, kakor: čistilnike, trijerje, stikalnice za grozdje in sadje, mlinske za žito in sadje, gepeljne, slamoreznice, brzoparilnike, kotle za žganje, brane in pluge itd. iz največjih tovarn, zajamčeno dobre kakovosti ter po najnižjih cenah.

### Franc Hädtli zaloga poljedelskih strojev

LJUBLJANA, Martinova cesta št. 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznano

in dokazano ročnih mlinov pripravnih za najboljše vsako mletev.

# 200.000 K

znaša glavni dobitek

novih avstrijskih

# Sreček rdečega križa

od 1. novembra t. l.

Vsako leto 4 žrebanja. Izbor en igralni načrt. Vsaka srečka mora do 1956 biti dvigajena.

## Cena 49 K

Po vposlatvi tega zneska in 80 vinarjev za priporočeno pošiljatev in davek dobi naročnik takoj izvirno srečko.

Cena proti zmernim mesečnim plačilom:

3 kosi proti 36 meseč. obrokom à K 5'30  
5 kosov proti 36 meseč. obrokom à » 8'80  
10 kosov proti 36 meseč. obrokom à » 17'60  
15 kosov proti 36 meseč. obrokom à » 26'20

Kupci proti mesečnim obrokom dobé po vplačilu prvega mesečnega obroka zakonito dobavno pismo s pravico takojšnjega igranja. Poštne položnice in izkazi žrebanj so vedno na razpolago.

Naročniki z bojišča naj naznanijo svoj domači naslov, ker se vrednostne pošiljateve ne smejo pošiljati na vojne pošte.

Konto avstrijske poštne hranilnice: 146.965  
Konto ogrske poštne hranilnice: 35.000  
Konto bosenske poštne hranilnice: 7.919

### Banka

# Josef Kugel & Co.

poslovalnica c. kr. razredne loterije  
DUNAJ VI., Mariahilferstraße 105.

**Zastonj**



dobri vsak se želje moj cenik o zlatini, srebrnini in godalji. Violine po K 80-, 95-, 65.- in višje. Dobre harmonike K 45-, 60-, 80- dvovrstne dunajske harmonike K 120, 140, trivrstne K 300, 400 in višje. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu razpošilj. Jan Kourad, Brnx 1991, c. in kr. dvojni založnik, Česko.

## Lišaje

garje, srbež, braste in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je popolno brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 5.— dvojno - velik lonček K 9.— Dalje Paratol-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatlja K 3.—

Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri tvrdki

Paratol-Werke,  
lekar ULMER

Budapest VII-10. Rózsa ut 21.

## Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmilo. Da to krmilo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri- meša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. „Mastin“ Paket velja 3 K, 5 paketov 15 K poštnine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo ali prašiča, da se zreži.

Glavna zaloga:

### Iekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hváli in rabi „Mastin“.

## Kravarria

ISCEM k osem do deset glav govedi. Plača dobra. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „DOMO-LJUBA“ pod št. 3522, ako znamka za odgovor.

### Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito zajamčeno „Skaboform“ ma-zilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 4.— veliki K 6.— porcija za rodbino K 15.— Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1530  
Pasite na varstveno znamko „Skaboform“!

## ISCEM deklico za vse in deklico k otrokom

za Ogrsko. Prav dobra hrana in plača. Rodbina poštna, katoliška. Ponudbe s sliko in spričevali (prepisi) na upravo „Domoljuba“ pod štev. 3615.

## Vsakovrstna domača semena,

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke

kupuje trgovina s semeni

— PETER LASSNIKA NASL. —

SEVER & KOMP., Ljubljana, Marijin trg.

## SODE

od vina, žganja in vsake druge vrste  
kupuje po najvišjih cenah

## Ivan Jelačin :

LJUBLJANA, Emonska cesta štev. 2.

## Polhove kože, krtove kože, hrčkove kože

kupi po najvišjih cenah  
trgovina s kožami in krznom

D. Köllner LEIPZIG, Brühl 47.

Pošiljatve se prosijo po pošti v zavojih po 5 kg, odpadli znesek se odpošlje takoj po prejemu.

## Kranjska deželna podružnica

n. n. deželne življenjske in rentne nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otroških dot, rentna in ljudska nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj in poština prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1897

# LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvi-  
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dop. od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

## 4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje  
vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vi-  
narjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih  
vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči  
račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z smortiza-  
cijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih  
papirjev. — Menjice se eskomptujejo najbolje.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar  
na varna posessiva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo  
koncem leta 1917 nad 34 milijonov kron.

## Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

mojstersko delo urarske  
umetnosti!

Razpošilja se po povzetju.  
Neugajajoče zamenjam.

Kovinaste ure . . . po K 24— 26— 32— 40— 60— 100—  
Srebrne ure . . . po K 70— 90— 100— 120— 200—  
Kovinaste verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—  
Usnjate verižice . po K 1'60 2'80 4'80

Zlatina in srebrnina v bogati izbori!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril  
itd. v velikem krasnem ceniku, katerega zahtevajte.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. — Lastna protokolirana to-  
varna ur v Švici.

Svetovna razpošiljalnica

## H. Suttner samo v Ljubljani št. 1

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

